

โยซื้อข้อยใจ

ที่คนสูบบุหรี่ถามบ่อยที่สุด

โดย ผศ.กรองจิต วาทีสาธกกิจ

บุหรี่...
เป็นสิ่งเสพติด

ที่มีอำนาจการเสพติดสูงมาก
จึงเป็นเหตุที่ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่
แม้รู้ว่าบุหรี่ไม่ดีและอยากเลิก
แต่ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถ
ที่จะเลิกได้

ไขข้อข้องใจ

ที่คนสูบบุหรี่ถามบ่อยที่สุด

โดย ผศ.กรองจิต วาทีสารภกิจ

บุหรี่...
เป็นสิ่งเสพติด

ที่มีอำนาจการเสพติดสูงมาก
จึงเป็นเหตุที่ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่
แม้รู้ว่าบุหรี่ไม่ดีและอยากเลิก
แต่ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถ
ที่จะเลิกได้

ไขข้อข้องใจที่คนสูบบุหรี่ถามบ่อยที่สุด

ผศ.กรองจิต วาทีสารกกิจ

ISBN : 978-616-7230-33-7

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2561 จำนวน 10,000 เล่ม

พิสูจน์อักษร : นางสาวกนกวรรณ ชมเชย

ฝ่ายศิลปกรรม : นางสาวเพ็ญประภา ชีระกุล

จัดทำ / เผยแพร่ โดย

มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

36/2 ซอยประดิพัทธ์ 10 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2278-1828 โทรสาร. 0-2278-1830

<http://www.ashthailand.or.th>

สนับสนุนการจัดพิมพ์

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

พิมพ์ที่

บริษัท ทิรกานต์ กราฟฟิค จำกัด

33/12 หมู่ 6 ถนนนครินทร์ ตำบลบางขุนทอง อำเภอบางกรวย นนทบุรี 11130

สารบัญ

ทำไมจึงเขียนหนังสือเล่มนี้	4
ไขข้อข้องใจ...	6
ตัวอย่างที่คนสูบบุหรี่ตอบบ่อย	11
ในความเป็นจริงคนสูบบุหรี่มีสิ่งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน	36
วิธีง่ายๆ ในการเลิกบุหรี่และป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปสูบบุหรี่อีก	39
แต่ปัญหาใหญ่คือ ทำอย่างไรไม่ให้สูบ	40
การวางแผนเลิกบุหรี่	41
สรุปคือ 5 ใจสู้บุหรี่	44
สู้บุหรี่ด้วย 5น (5D) เลิกบุหรี่เด็ดขาด	45
คาถาเลิกบุหรี่	46

ทำไมจึงเขียนหนังสือเล่มนี้

ตลอดระยะเวลากว่า 25 ปีที่ทำหน้าที่คำแนะนำให้คำปรึกษา แก่ผู้
สูบบุหรี่เพื่อให้เลิกสูบ ผู้เขียนได้รับคำถามมากมายในแง่มุมต่าง ๆ
จากผู้สูบบุหรี่ ทั้งความเข้าใจผิดถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่ ทั้งความพยายาม
ของผู้สูบบุหรี่ ที่จะหาเหตุผลที่สนับสนุนความชอบธรรมเพื่อที่จะได้คงพฤติกรรม
การสูบบุหรี่ต่อไป จนกระทั่งถึงเมื่ออยากที่จะเลิกสูบแล้ว แต่ก็กังวลว่าจะทำไม่
ได้ หรือระหว่างเลิกสูบบุหรี่จะแก้ปัญหอาการอยากบุหรี่ยที่เกิดขึ้นได้อย่างไร

ผู้เขียนได้รวบรวมคำถามที่คนสูบบุหรี่ถามบ่อยที่สุด คำถามเหล่านี้มา
จากผู้สูบบุหรี่ที่ผู้เขียนมีโอกาสได้พูดคุยด้วย และชวนให้เลิกบุหรี่

บุหรี่เป็นสิ่งเสพติดที่มีอำนาจการเสพติดสูงมาก จึงเป็นเหตุที่ผู้สูบบุหรี่
ส่วนใหญ่ แม้รู้ว่าบุหรี่ไม่ดีและอยากเลิก แต่ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถที่จะ
เลิกได้

สิ่งที่จะช่วยให้เขาเลิกสูบได้อย่างถาวร คือความรู้ถึงพิษภัยของบุหรี่ย
ประโยชน์ที่จะได้รับการเลิกสูบบุหรี่ และขั้นตอนในการเอาชนะอุปสรรค
ต่างๆ ตั้งแต่การเริ่มต้นที่จะเลิกสูบบุหรี่ จนตลอดเส้นทางที่นำไปสู่การเลิกได้สำเร็จ
ซึ่งความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นต่างๆ ที่นำไปสู่การเลิกได้สำเร็จ จะไป
เสริมพลัง กำลังใจและความมุ่งมั่นที่จะช่วยให้เลิกสูบได้

ผู้เขียนจึงเขียนหนังสือเล่มนี้ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ เพื่อที่ผู้สนใจจะนำไปใช้ ในการให้คำปรึกษา แนะนำผู้สูบบุหรี่ในการเลิกสูบบุหรี่

การเลิกสูบบุหรี่ได้ เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะทำให้ผู้สูบบุหรี่รอดพ้นจากการเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายต่างๆ หลายครั้งเป็นการรักษาชีวิตไว้เลยก็ว่าได้

ผศ.กรองจิต วาทีสาธกกิจ

พฤศจิกายน 2561

ไขข้อข้อใจ...

ผู้สูบบุหรี่ : สูบแบบไม่อัดควันไม่เป็นไร อมไว้แล้วพ่นควันออก

ความจริง : สารพิษและสารก่อมะเร็งในควันบุหรี่ ถูกดูดซึมผ่านเยื่อบุช่องปาก เข้าสู่ร่างกายได้

สารก่อมะเร็งอยู่ในน้ำลาย ทำให้เสี่ยงเป็นมะเร็งช่องปาก และเมื่อถูกกลืนลงสู่กระเพาะอาหาร ทำให้เสี่ยงเป็นมะเร็งหลอดอาหารและกระเพาะอาหารได้

ผู้สูบบุหรี่ : สูบวันละมวนสองมวน ไม่น่าจะมีอันตราย

ความจริง : สูบเพียงวันละมวน ก็มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคหัวใจถึงครึ่งหนึ่งของคนที่สูบวันละ 20 มวน

สูบเพียงวันละมวน ก็มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคมะเร็งปอดเพิ่มขึ้นถึง 2 เท่า สารพิษในควันบุหรี่มีอยู่ที่ทุกมวนที่สูบ สารพิษอันตราย 250 ชนิด สารก่อมะเร็ง 70 ชนิด อยู่ในควันบุหรี่ 1 มวนที่สูบ ร่างกายจะขจัดออกตามธรรมชาติ แต่ที่ตกค้างสะสมจะทำอันตรายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้สูบบุหรี่ : ใช้กันกรองในการสูบบุหรี่ / สูบบุหรี่ที่มีกันกรอง
อันตรายน้อย

ความจริง : กันกรอง กรองได้แต่เขม่า และควันละอองขนาดใหญ่ ไม่
สามารถกรองสารพิษและสารก่อมะเร็งที่เป็นไอระเหยได้

ผู้สูบบุหรี่ : สูบบุหรี่มวนเอง ไม่เป็นอันตราย

ความจริง : บุหรี่มวนเองมีอันตรายไม่แตกต่างจากบุหรี่โรงงาน
มีควันมากและต้องสูดลึกต่อเนื่องไม่ให้ไฟดับ มีนิโคตินและ
น้ำมันดินจากการเผาไหม้ใบยาสูบเหมือนกัน

ผู้สูบบุหรี่ : ปลุกยาสูบเอง ปลุกต้นกล้วย ใช้ใบตองมาห่อยาสูบ ทั้งหมด
ปลอดภัย

ความจริง : อันตรายอยู่ที่ใบยาสูบที่ถูกเผาไหม้ จะมีนิโคตินและน้ำมันดิน
อยู่ในนั้น และใบตองแห้ง เมื่อถูกเผาไหม้ก็จะมีสารเคมีต่างๆ
ทำปฏิกิริยาที่ก่อให้เกิดความระคายเคืองเกิดการอักเสบต่อ
ทางเดินหายใจได้
ไม่มีบุหรี่ยชนิดใดปลอดภัยเมื่อถูกจุดไฟ

ผู้สูบบุหรี่ : เห็นเพื่อนหลายคนที่สูบมานาน
หรือผู้สูงอายุที่สูบมานาน/
หรือเห็น คนในครอบครัวที่สูบมาตั้งแต่ผู้สูบบุหรี่ยังเป็นเด็ก
พอเลิกสูบก็น่าป่วยและไม่นานก็ตาย

ความจริง : ความจริงคือ เขาเลิกเข้าไป เขาเป็นโรคแล้ว แต่ไม่รู้ตัวในระยะ
แรกเริ่ม มารู้เมื่อมีอาการไม่สบาย เขาจึงเลิกบุหรี่ หรือไป
พบหมอ จึงพบว่า เป็นโรค เช่น มะเร็ง เส้นเลือดหัวใจตีบตัน
และระยะของโรคมักจะรุนแรงแล้ว หมอจะสั่งให้เลิกบุหรี่
จึงทำให้คนอื่นคิดว่า เลิกแล้วเป็นโรคและเสียชีวิต

ผู้สูบบุหรี่ : สูบลดลงแล้วเหลือไม่กี่มวน ไม่เป็นไร

ความจริง : มวนเดียวก็เป็นไร เพราะในควันบุหรี่แต่ละมวนมีสารเคมี
มากกว่า 7,000 ชนิด มีสารก่อมะเร็งมากกว่า 70 ชนิด มีสารพิษ
250 ชนิด ไม่รู้ว่าจะทำให้ เป็นไร เมื่อไร

งานวิจัยพบว่า แม้แต่สูบวันละไม่เกิน
4 มวน ความเสี่ยงที่จะเกิดมะเร็ง
โรคหัวใจ และโรคเส้นเลือดสมอง
ก็เพิ่มขึ้นหลายเท่า

ผู้สูบบุหรี่ : พยายามคุมเบาหวาน สูบบุหรี่ไม่มากคงจะไม่เป็นไร

ความจริง : การสูบบุหรี่ทุกครั้ง นิโคตินจะเข้าสู่ร่างกายและไปยับยั้งการทำงานของอินซูลิน เกิดการคั่งของน้ำตาลในกระแสเลือด คนที่เป็นเบาหวานที่ยังสูบบุหรี่ ร่างกายจะคุมเบาหวานได้ไม่ดีเท่าคนไม่สูบบุหรี่ และยังทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนสูงกว่าอีกด้วย ทั้งเรื่องหัวใจวาย เส้นเลือดสมองตีบ ไตเสื่อม เบาหวานขึ้นตา (ตาบอด) และหากทำเป็นแผลจะหายยากกว่าถึงขั้นเสี่ยงต่อการถูกตัดเท้า

ผู้สูบบุหรี่ : สูบมานานแล้ว อวัยวะภายในของผมนคงเสียไปแล้ว
มันคงซ่าเกินไปที่จะเลิกสูบ

ความจริง : ไม่ว่าจะสูบมานานเท่าไร ทันทีที่คุณเลิกสูบ ร่างกายจะเริ่มซ่อมแซมอวัยวะต่างๆ ที่ได้รับผลเสียจากการสูบบุหรี่จริงอยู่ที่อวัยวะส่วนที่เสื่อมไปแล้ว จะไม่สามารถกลับคืนสู่ปกติ แต่การหยุดสูบบุหรี่ อวัยวะคุณจะหยุดเสื่อม เมื่อส่วนที่ยังไม่เสื่อมได้รับการซ่อมแซมก็จะช่วยให้การทำงานของอวัยวะร่างกายดีขึ้นได้

สรุปคือ ไม่ว่าจะสูบมานานเท่าไร ร่างกายคุณจะดีขึ้นเมื่อคุณหยุดสูบบุหรี่

ผู้สูบบุหรี่ : คิดว่าไม่ติด จะเลิกเมื่อไรก็ได้

ความจริง : ยิ่งเลิกสูบเร็ว ยิ่งดีต่อสุขภาพ
ยิ่งเลิกสูบช้า ยิ่งเลิกยาก และยังมีโอกาสเกิดโรคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
ในงานวิจัยจากประเทศอังกฤษ พบว่า โดยเฉลี่ย

ถ้าเลิกสูบก่อนอายุ 30 ปี จะมีอายุยืนขึ้น 10 ปี และมีโอกาส
น้อยมากที่จะเกิดโรคจากการสูบบุหรี่

ถ้าเลิกสูบก่อนอายุ 40 ปี จะมีอายุยืนขึ้น 9 ปี

ถ้าเลิกสูบก่อนอายุ 50 ปี จะมีอายุยืนขึ้น 6 ปี

ถ้าเลิกสูบก่อนอายุ 60 ปี จะมีอายุยืนขึ้น 3 ปี

หากคิดว่าไม่ติดลองเลิกดู จะเลิกง่ายกว่าคนที่ติด และผลดี
ต่างๆ ก็จะตามมาเมื่อเลิกได้

ผู้สูบบุหรี่ : ปิดโรงงานยาสูบก่อนจึงจะเลิก

ความจริง : ถึงปิดโรงงานยาสูบ ก็ยังคงมีบุหรี่ขายอยู่ดี เพราะห้ามบุหรี่ต่าง
ประเทศเข้ามาขายไม่ได้ โรงงานผลิตบุหรี่ในประเทศที่พัฒนา
แล้ว ททยอยปิดตัวลง เนื่องจากคนสูบบุหรี่เลิกสูบก้นมากขึ้นมาก
ขึ้น เพราะถ้าคนไม่สูบเสียอย่าง ผลิตออกมาขายไม่หมด ไม่นาน
บุหรี่ก็จะเสีย หรือขึ้นรา

อนาคตของโรงงานยาสูบจึงอยู่ที่คนสูบบุหรี่ ถ้าไม่สูบ เขาก็
ต้องปิดโรงงานเอง

ผู้สูบบุหรี่ : พุดกันแต่บุหรี่ปุ่มดี ที่ดีทำไม่ไม่พุด

ความจริง : สะท้อนความจริง ก็เพราะบุหรี่ปุ่มดีไม่มีข้อดีให้พุดถึง ทั้งเสพติด ทำร้ายคนสูบ คนรอบข้าง ทำลายสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจของครอบครัว และเศรษฐกิจของส่วนรวม

สะท้อนความคิดของคนสูบ ด้วยการให้ผู้สูบบุหรี่บอกว่าสูบแล้วดีอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างที่คนสูบบุหรี่ตอบบ่อย คือ

1. **ผู้สูบบุหรี่** : สูบแล้วสบายใจ คลายเครียด คิดงานออก คลายเหงา

ความจริง : ความรู้สึกนั้นเป็นฤทธิ์กระตุ้นของสารเสพติดนิโคตินซึ่งจะอยู่เพียงชั่วขณะ เมื่อนิโคตินสลายออกจากร่างกายตามธรรมชาติ ก็จะกลับมาเครียดอีก งานวิจัยพบว่า คนสูบบุหรี่จะเครียดง่าย และเครียดบ่อยกว่าคนไม่สูบ

วัยรุ่นสหรัฐอเมริกาที่สูบบุหรี่จะเกิดภาวะซึมเศร้า และไปพบจิตแพทย์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่สูบบุหรี่

2. **ผู้สูบบุหรี่** : สูบแล้วถ่ายอุจจาระสะดวก

ความจริง : คนสูบบุหรี่มากมายที่ไม่ต้องสูบเพื่อถ่ายอุจจาระ การที่ต้องสูบบุหรี่เพื่อให้ถ่ายอุจจาระเป็นการผูกติดความเคยชิน “จะถ่ายออกต้องสูบบุหรี่” เหมือนหลายคนจะผูกการถ่ายอุจจาระกับกาแฟหรือน้ำเปล่า บางคนต้องสูบบุหรี่เมื่อถ่ายอุจจาระ เพราะ “ดับกลิ่นเหม็น”

การขับถ่ายอุจจาระเป็นธรรมชาติของมนุษย์มาตั้งแต่เกิด หากจะให้ขับถ่ายอุจจาระเอง โดยไม่ต้องสูบบุหรี่ ลอง ปฏิบัติดังนี้

1. ดื่มน้ำวันละอย่างน้อย 8 แก้ว
2. รับประทานผักให้มากขึ้น
3. รับประทานกล้วยน้ำว้าสุก / มะละกอสุก / ผลไม้ที่มีกาก
4. นิ่งถ่ายอุจจาระในเวลาเดิม แม้จะอุจจาระไม่ออกในวันนั้น ให้ทำต่อเนื่องไปอีก 1 - 2 วัน อุจจาระจะออกมาได้เอง

ผู้สูบบุหรี่ : ลงทุนสูบมานานแล้วไม่อยากถอนทุน

ความจริง : การลงทุนส่วนใหญ่ล้วนแต่ต้องการทุนคืนและต้องการให้มีกำไร แต่การลงทุนด้วยการสูบบุหรี่ นอกจากจะไม่ได้กำไรที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว ต้นทุนก็ไม่ได้คืนและยังขาดทุน มีของแถมที่ทำอันตรายต่อสุขภาพของผู้ลงทุนสูบและครอบครัวของเขาที่ได้รับควันมือสองอีกด้วย

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกบุหรี่ เลิกกับเมียดีกว่า

ความจริง : มีงานวิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้ชายสูบบุหรี่ จำนวน 1 ล้านคนจาก 25 ประเทศ ถามว่า บุหรี่กับเมียเลิกอะไรง่ายกว่า คำตอบร้อยละกว่า 90 คือ เลิกกับเมียง่ายกว่า เป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงฤทธิ์เสพติดนิโคตินที่ทำให้ผู้เสพรู้สึกสบาย คลายเครียด มีความสุขถึงจะเป็นระยะเวลาสั้นๆ ก็ตาม หากมองอีกมุมให้ลึกกว่า เมีย คือผู้หญิงที่รักคุณเป็นที่สองรองจากแม่ เขาจะเป็นคนที่คอยอยู่เคียงข้าง ดูแลบ้าน ดูแลคุณยามทุกข์และป่วยไข้ และดูแลลูกๆ ของคุณ ไปตลอดชีวิต หากคนสูบบุหรี่หมองว่าเลิกเมียง่ายกว่าเลิกบุหรี่เท่ากับตีค่าเมียต่ำกว่า บุหรี่ 1 มวน เป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว

ผู้สูบบุหรี่ : สูบไม่สูบกก็ตายเหมือนกัน

ความจริง : การตายจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ไม่เคยที่จะรวดเร็ว ไม่เจ็บปวด และไม่ทรมาน

คนไทยที่ตายจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ปีละ 5 หมื่นกว่าคน โดยเฉลี่ยแต่ละคนจะป่วยหนักต้องทรมานมากกว่า 3 ปีก่อนตาย และเป็นภาระแก่ครอบครัวในการดูแล

ผู้สูบบุหรี่ : คุณตาข้างบ้านสูบมานานไม่เห็นเป็นอะไรเลย ยังแข็งแรง เอ็กเซอร์ไซส์ปอดทุกปีไม่เป็นอะไร

ความจริง : อันตรายที่เกิดขึ้นกับอวัยวะภายในของคนสูบบุหรี่ ไม่สามารถที่จะตรวจพบได้จากการเอ็กเซอร์ไซส์ไม่ว่าจะเป็นมะเร็งปอดระยะแรก หรือถุงลมปอดโป่งพองระยะแรก หรือหลอดเลือดหัวใจ และสมองที่ยังตีบตันไม่มาก

คนสูบบุหรี่ทุกหนึ่งในสองคน จะป่วยและเสียชีวิตก่อนเวลาด้วยโรคจากการสูบบุหรี่ จึงไม่ควรเอาตัวเองไปเสี่ยง

ผู้สูบบุหรี่ : เพื่อนผมที่ไม่สูบบุหรี่ ตายไปหลายคนแล้ว

ความจริง : ครึ่งหนึ่งของคนที่สูบบุหรี่จะป่วยและตายด้วยโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ อีกครึ่งหนึ่งที่ไม่ป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่จะมีสุขภาพเสื่อมโทรมกว่าคนไม่สูบบุหรี่ อวัยวะภายใน โดยเฉพาะหลอดเลือดและปอดจะเสื่อมเร็วกว่าคนไม่สูบบุหรี่ และการเจ็บป่วยที่เกิดจากการสูบบุหรี่ (มะเร็ง, ถุงลมปอดโป่งพอง) จะมีความทรมาณและเป็นภาระแก่ครอบครัว ก่อนจะเสียชีวิต

คุณโชคดียังไม่ป่วย ไม่ตาย แต่ก็เสี่ยง 50/50 ที่จะเจ็บป่วยด้วยโรคที่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมาณก่อนตายได้ หากเลิกบุหรี่ได้เร็วความเสี่ยงก็จะลดลงทันที

ผู้สูบบุหรี่ : เป็นเรื่องของผมที่จะสูบ

ความจริง : เรามีหน้าที่บอกความจริงเรื่องพิษภัยของยาสูบ แก่ทั้งคนที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ งานวิจัยพบว่า คนสูบบุหรี่ที่รู้ถึงพิษภัยของยาสูบยิ่งมากเท่าไร จะยิ่งเลิกสูบได้ง่ายขึ้น

คนสูบบุหรี่ทุกคนที่เลิกสูบได้ จะดีใจที่ได้ตัดสินใจเลิกสูบ

ผู้สูบบุหรี่ : ยังมีความสุขกับการสูบ

ความจริง : ความสุขที่เกิดจากการสูบบุหรี่มาจากสารนิโคตินในบุหรี่ที่ออกฤทธิ์ต่อสมองชั่วคราว ที่ฤทธิ์สารเสพติดนิโคตินเข้าไปกระตุ้น แต่ความสุขทางจิตใจนี้แถมด้วยความเครียดต่อร่างกายที่สารพิษต่างๆ ในควันบุหรี่เข้าไปทำร้ายทุกอวัยวะของร่างกายที่เลือดไหลผ่าน จนสุดท้ายเกิดความอ่อนแอและเกิดโรคร้ายแรงที่ทำให้ครึ่งหนึ่งของคนที่สูบบุหรี่ป่วยและเสียชีวิตก่อนเวลาอันควรจะเป็น

“ความรุนแรงที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ไม่ใช่ความสุขถาวร และเป็นความสุขที่คนรอบข้างเป็นทุกข์อีกด้วย”

ผู้สูบบุหรี่ : สูบมานานแล้ว แก่แล้ว ไม่มีประโยชน์ที่จะเลิก

ความจริง : ไม่มีคำว่าสายเกินไปที่จะเลิกบุหรี่ ยิ่งสูบมานานแล้ว อายุมากแล้ว ยิ่งต้องเลิกให้เร็ว ก่อนที่จะเจ็บป่วยและเป็นภาระแก่ลูกหลาน ผู้สูงอายุหากเลิกบุหรี่ได้จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกหลานได้

สถิติพบว่า คนที่มีอายุมากเลิกสูบได้ง่ายกว่าคนสูบบุหรี่ที่อายุน้อย

ผู้สูบบุหรี่ : คิดว่าเลิกไม่ได้

ความจริง : การเลิกสูบบุหรี่เป็นเรื่องยากแต่เลิกได้ถ้ามีความตั้งใจจริงที่จะเลิก รายงานการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2560 พบว่า มีคนไทย 4.75 ล้านคนที่เคยสูบบุหรี่แต่เลิกสูบได้แล้ว และ 9 ใน 10 เลิกสูบได้ด้วยตัวเอง

ดังนั้นหากคนสูบบุหรี่ที่พยายามเลิกด้วยตัวเองแล้วไม่สำเร็จสามารถที่จะขอความช่วยเหลือจากสถานบริการเลิกบุหรี่ต่าง ๆ เช่น คลินิกเลิกบุหรี่ของโรงพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน ร้านยาคุณภาพที่มีเภสัชกรประจำ หรือโทรไปที่ 1600 จะช่วยให้มีโอกาสที่จะเลิกบุหรี่ได้สำเร็จมากขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกตั้งหลายครั้งแล้วไม่สำเร็จสักที ผมคงเลิกไม่ได้แล้ว

ความจริง : คนสูบบุหรี่ส่วนใหญ่ใช้ความพยายามหลายครั้งกว่าจะเลิกบุหรี่ได้สำเร็จ ขอให้พยายามอย่ายอมแพ้ ใช้ประสบการณ์เลิกบุหรี่ที่เคยแก้ไขอาการไม่สุขสบายได้ มาพัฒนาแก้ไขและต่อสู้ให้ชนะบุหรี่ให้ได้ ที่สำคัญคือขอให้ตั้งใจจริงและลงมือทันทีอย่ารอช้า วันหนึ่งจะประสบความสำเร็จแน่

ผู้สูบบุหรี่ : ไม่ได้สูบเอง ไม่เป็นไร (อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่สูบ)

ความจริง : ไม่ได้สูบเอง และไม่ได้สูดควันที่คนอื่นสูบ จึงจะไม่เป็นไร หากจะให้ปลอดภัยจริงๆ ชวนเพื่อนๆ เลิกบุหรี่ด้วย

ผู้สูบบุหรี่ : เป็นอะไรไม่รู้ พอเห็นคนสูบบุหรี่ต้องสูบด้วยทุกที

ความจริง : ลองมาคิดกันดูว่าจะแก้ไขหรือป้องกันอย่างไรให้ไม่ไปสูบ เมื่อเห็นคนสูบอีก เช่น คิดถึงความตั้งใจที่เลิกได้แล้ว ไม่มองหรือเข้ากลุ่มคนสูบบุหรี่ ไปทำอย่างอื่นแทนการสูบบุหรี่ เป็นต้น อย่างหนึ่งคือพยายามทำสิ่งแวดลอมรอบตัวคุณให้ไม่มีคนสูบบุหรี่ โดยเฉพาะตั้งกติกาให้ไม่มีการสูบบุหรี่ในบ้าน จะช่วยป้องกันความรู้สึกอยากสูบได้

ผู้สูบบุหรี่ : ทำไมกินเหล้า แล้วต้องอยากสูบบุหรี่

ความจริง : เหล้ามีสารที่กดสมอง (แอลกอฮอล์) ทำให้ความรู้สึกข้างลาง ตอบสนองข้างลาง บุหรี่มีสารที่กระตุ้นสมอง (นิโคติน) คนที่กินเหล้าจึงอยากสูบบุหรี่เพื่อกระตุ้นสมอง คนที่นั้งอมยืมนับเงินกำไรคือบริษัทบุหรี่และบริษัทขายเหล้า จะสังเกตว่าเมื่อดื่มเหล้าจะสูบบุหรี่มากกว่าปกติโดยไม่รู้สึกลับื่นศีรชะ แต่หากลองสูบเหมือนขณะดื่มเหล้าโดยไม่ดื่มเหล้า บางคนมีนศีรชะถึงขั้นอาเจียน

ผู้สูบบุหรี่ : ต้องเข้าสังคัมเป็นประจำ ต้องดื่มแอลกอฮอล์มากมาย หากการเลิกบุหรี่ต้องตีม่น้ำมากๆ กลัวจะไตวาย

ความจริง : เมื่อตรวจร่างกายประจำปี ให้ตรวจการทำงานของไตด้วย หากเป็นปกติ การตีม่น้ำทุกชนิด หากมากเกินไปร่างกายจะขับ

ออกทางปัสสาวะ และขับสารเสียที่ร่างกายไม่ต้องการออกไปด้วย การดื่มน้ำเมื่อเลิกบุหรี่จะช่วยบรรเทาอาการหงุดหงิด กระวนกระวายใจได้อย่างมาก

หากการทำงานของไตผิดปกติ ยิ่งต้องรีบเลิกบุหรี่ เพราะไตทำหน้าที่ขับสารพิษ รวมถึงสารก่อมะเร็งออกทางปัสสาวะ ในควันบุหรี่มีสารก่อมะเร็งมากถึง 70 ชนิด

องค์การอนามัยโลกพิสูจน์แล้วว่าการสูบบุหรี่ก่อให้เกิดมะเร็งไต และมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

ผู้สูบบุหรี่ : คิดว่าจะเลิกแต่ขอเวลาหน่อย

ความจริง : อย่ารอเวลาเลย เพราะทุก ๆ มวนที่คุณสูบ ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคโรคร้ายก็จะมากขึ้น ที่สำคัญคือคุณจะติดมากขึ้น เมื่อไรที่คุณว่าถึงเวลาแล้ว เวลานั้นอาจมาไม่ถึงก็ได้

ผู้สูบบุหรี่ : คงเลิกบุหรี่ไม่ได้หรอก

ความจริง : คุณทำได้ เหมือนคนไทยกว่า 4 ล้านคนที่เลิกได้แล้ว แต่ละปีมีคนไทยเลิกสูบบุหรี่ได้ประมาณ 300,000 คน โดยเฉลี่ยมีคนเลิกบุหรี่ได้วันละ 600 คน ร้อยละ 90 ของคนที่เลิกบุหรี่ สามารถเลิกได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีหยุดสูบอย่างเด็ดขาด “ตั้งใจลงมือทิ้งเลย” คุณเป็นคนหนึ่งที่ทำได้ขอเพียงให้มีความพยายาม

ผู้สูบบุหรี่ : กลัวว่าจะทนอาการไม่ได้

ความจริง : อาการเครียด หงุดหงิด อารมณ์เสีง่าย ไม่สบายตัว มีไข้ ปวดท้อง หรือซึมเศร้า นอนไม่หลับ อาจเกิดขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ไม่ใช่ทุกอาการ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่อยากเลิกของคนสูบแต่ละคน คนที่ความตั้งใจเข้มแข็งจะไม่มีอาการเลย หรือมีนิดๆ หน่อยๆ ไม่กี่วันหากมีอาการอยากบุหรี่ใช้วิธีทำอย่างอื่นแทนการสูบ ความอดทนไม่กี่วันแลกกับความภาคภูมิใจชั่วชีวิต ย่อมดีกว่าแน่นอน อย่ากลัวความล้มเหลว เพราะนั่นคือประสบการณ์ที่จะทำให้คุณประสบความสำเร็จในครั้งต่อไป

ผู้สูบบุหรี่ : เขาว่าสูบมานาน เลิกโดยหักดิบแล้วจะตาย

ความจริง : ไม่เคยมีคนที่ตายจากการเลิกสูบบุหรี่ทันที หรือที่เรียกว่า “หักดิบ” คนสูบบุหรี่ทุกคนที่ป่วยเข้าโรงพยาบาล แพทย์จะให้เลิกสูบทันที (หักดิบ) และให้เลิกสูบหลังจากออกจากโรงพยาบาล ทุกคนที่เลิกทันที สุขภาพจะดีขึ้นทันที

ผู้สูบบุหรี่ : สูบมานานแล้วเลิกสูบ ปอดจะขึ้น

ความจริง : ไม่ว่าสูบมานานเท่าไร เลิกสูบแล้วปอดจะดีขึ้นทันที ปอดจะเริ่มทำงานแทนเนื้อปอดที่เสียหายไปแล้ว สมรรถภาพของปอดจะเริ่มดีขึ้น เหนื่อยน้อยลง หายใจสะดวกขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกได้หลายเดือน เพื่อนชวน / เครียด จึงกลับมาสูบอีก

ความจริง : คุณเคยเลิกได้แสดงว่าคุณจะเลิกได้อีก เพียงแต่อย่ากลับไปสูบเพราะเพื่อนชวน บอกเพื่อนตรง ๆ ว่า ขอบคุณไม่สูบแล้ว และหากกลับไปสูบอีกเพราะเครียด จากอะไรก็ตามค่อย ๆ ให้ความคิดหาวิธีคลายเครียดทางอื่น ดีที่สุดคือการออกกำลังกาย นอกจากทำให้คลายเครียดแล้วยังทำให้ร่างกายแข็งแรง และสมองทำงานได้ดีขึ้นอีกด้วย

ผู้สูบบุหรี่ : อยากเลิกแต่คิดว่าเลิกไม่ได้

ความจริง : ปรับความคิดใหม่ คิดถึงสิ่งดีๆ ที่รออยู่เมื่อคุณเลิกบุหรี่ได้ ไม่มีคำว่าแพ้ถ้ามีความพยายาม และอดทน มีคำกล่าวที่ว่า “**ไม่มีอะไรที่คนเราทำไม่ได้ หากตั้งใจจริงที่จะทำ**” ลองหาแรงจูงใจใครหรืออะไร ที่จะยึดเหนี่ยวจิตใจให้เข้มแข็งและอดทน กำหนดวันที่จะลงมือเลิกให้เร็วที่สุด แล้วลงมือทำอย่างแน่วแน่ แก้อาการอยากสูบ หงุดหงิดกระวนกระวายใจด้วยน้ำและความตั้งใจ แล้วเมื่อเวลาผ่านไปคุณเลิกบุหรี่ได้แล้ว คุณและคนรอบข้างจะภูมิใจในตัวคุณอย่างมาก ไม่ลองก็ไม่รู้ คนที่จะประสบความสำเร็จ จะไม่คิดอย่างเดียวแต่จะลงมือทำด้วย

ผู้สูบบุหรี่ : เคยอมลูกอมแทนการสูบบุหรี่ เลิกไม่ได้เสบปาก / เลิกได้ไม่นานก็กลับมาสูบอีก

ความจริง : ลูกอมทั่วไปที่มีรสหวาน รสซ่า ไม่แนะนำให้ใช้ เพราะนอกจากจะมีน้ำตาล และทำให้เสบปากแล้ว คนส่วนใหญ่ที่ใช้จะเลิกไม่ได้ อย่างถาวร ลูกอมที่ใช้เลิกบุหรี่ที่มีนิโคตินหรือลูกอมสมุนไพร หญ้าดอกขาว จะช่วยลดอาการอยากบุหรี่ทำให้เลิกได้ง่ายขึ้น หากใช้ผลไม้รสเปรี้ยวหรือสมุนไพรอื่น ๆ จะมีประโยชน์ต่อร่างกายและช่วยทดแทนความอยากบุหรี่ได้ แต่สิ่งที่จะทำให้เลิกบุหรี่ได้อย่างถาวรคือความตั้งใจจริงที่จะเลิก และตั้งใจจริงที่จะไม่กลับไปสูบอีก

ผู้สูบบุหรี่ : เคยพยายามเลิกบุหรี่แล้วไม่สำเร็จ คราวหน้าจะเลิก
ยากขึ้นเรื่อยๆ

ความจริง : ไม่จริงเสมอไป หากนำประสบการณ์มาปรับปรุงและมีความ
ตั้งใจจริง จะเลิกง่ายขึ้น หากคิดแต่ว่าจะล้มเหลว ก็จะขาดความ
มั่นใจ ขาดความอดทน ทำให้รู้สึกว่ายากขึ้นเรื่อยๆ เพราะ
คิดถึงแต่ความล้มเหลวของตน แต่บางคนที่กลับมาสูบบากขึ้น
ติดมากขึ้นก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เลิกยากขึ้นจึงควรพยายาม
เลิกให้เร็วที่สุด และหากต้องการความช่วยเหลือควรขอคำ
แนะนำการเลิกสูบบุหรี่จากสถานบริการเลิกบุหรี่ต่าง ๆ เช่น
คลินิกเลิกบุหรี่ของโรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน
ร้านยาคุณภาพที่มีเภสัชกรประจำ หรือโทรไปที่ 1600 จะช่วย
ให้มีโอกาสที่จะเลิกบุหรี่ได้สำเร็จมากขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกได้ไม่พันทันเลย ทนอาการไม่ได้

ความจริง : หากตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่จริงๆ ต้องอดทน อาการไม่สุขสบาย
ในช่วง 3 วันแรกที่เลิกบุหรี่ เกิดจากฤทธิ์นิโคตินที่พยายามดึง
คุณให้กลับไปสูบบอก เพราะร่างกายจะขจัดนิโคตินออกหมด
ใน 3 วัน คุณต้องไม่ยอมแพ้ คนไทยหลายล้านคนสามารถสู้
กับอาการไม่สบายจากการอยากบุหรี่ได้ คุณก็เป็นคนหนึ่ง
ทำได้ ขอเพียงทนสู้ประมาณ 3-5 วัน อาการอยากบุหรี่ยิ่งจะ
ค่อยๆ ลดลง และอาการนั้นจะลดลงไปเรื่อยๆ จนไม่มีอาการ
เลย ใน 2-4 สัปดาห์

ผู้สูบบุหรี่ : ถ้าพยายามเลิกแล้วไม่สำเร็จในครั้งแรก ก็จะไม่สามารถเลิก
ได้ตลอดไป

ความจริง : การเลิกบุหรี่ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับบางคน บางคนอาจเลิกได้ใน
ความพยายามเพียงครั้งเดียว บางคนต้องใช้ความพยายามหลาย
ครั้งจึงจะเลิกได้ แต่ยิ่งพยายามก็จะมีประสบการณ์ และจะ
เลิกได้ในที่สุด หากเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เลิกได้ตั้งหลาย
มวน ทำไม่ได้ เพียงผลอใจไปมวนเดียว ทำไมต้องกลับไป
สูบเหมือนเดิมอีก เหตุใดจึงสู้ใจตนเองไม่ได้ เหตุใดต้องพ่าย
แพ้บุหรี่ทุกที แล้วนำประสบการณ์ที่ทำให้กลับไปสูบอีกมา
วางแผนหากต้องอยู่ในสถานการณ์นั้นอีก จะทำอะไรแทนการ
สูบบุหรี่ เช่น อยู่ในวงเหล้า “ฉันจะกินแต่กับแกล้ม” เป็นต้น

ผู้สูบบุหรี่ : เป็นคนตึมน้ำน้อย หากเลิกบุหรี่ต้องตึมน้ำมาก ๆ คงทำไม่ได้

ความจริง : น้ำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกาย ถึงจะไม่เลิกบุหรีก็
ควรตึมน้ำวันละ 6-8 แก้ว

ขณะเลิกบุหรีการตึมน้ำวันละ 2-3 ลิตร จะช่วยบรรเทาอาการ
หงุดหงิดได้มาก น้ำจะขับสารพิษออกจากร่างกายได้เร็ว หาก
ไม่ตึมน้ำเพราะเกรงจะต้องปัสสาวะบ่อย จะใช้วิธีจิบน้ำ อมน้ำไว้
ก็ได้

ผู้สูบบุหรี่ : อยากรเลิกแต่กลัวอ้วน

ความจริง : ไม่มีอะไรยากไปกว่าการเลิกสูบบุหรี่ หากเลิกสูบบุหรี่ได้ การลดน้ำหนักจะง่ายมาก หากปฏิบัติตามที่แนะนำน้ำหนักตัวจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

1. รับประทานอาหารเท่าเดิม ทำอาหารให้รสจืดลง เลี่ยงอาหารรสจัด (เผ็ด หวาน เค็ม) รับประทานอาหารผักให้มากขึ้น ใช้เวลารับประทานอาหารให้นานขึ้น เคี้ยวอาหารช้าๆ รับประทานอาหารเป็นเวลาหรือย่อยมื้ออาหาร เป็น 5 มื้อ ที่มีปริมาณอาหารน้อยลง รับประทานอาหารผลไม้รสเปรี้ยว
2. ดื่มน้ำก่อนมื้ออาหารครึ่งชั่วโมง 1-2 แก้ว
3. ออกกำลังกาย เช่น เดิน วิ่ง สม่่าเสมออย่างน้อยวันละ 15-30 นาที การออกกำลังกายจะทำให้อาการอยากบุหรี่หายไปเร็วขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกได้ไม่สูบแล้ว เวลาเข้ากลุ่มเพื่อนที่กินเหล้าเขาสูบกันทุกคน แต่ผมไม่สูบ มันเป็นสังคม จะเป็นอันตรายไหม

ความจริง : การอยู่ในกลุ่มคนสูบบุหรี่ จะได้รับควันบุหรี่มือสองซึ่งมีอันตรายมากเช่นกัน หากเลิกบุหรี่ได้คุณประสบการณ์เลิกบุหรี่ให้เพื่อนฟังและชวนเพื่อนเลิกจะดีที่สุดในกรณีที่ เป็นกลุ่มทำงานหรือเพื่อนไม่ต้องการเลิก ให้หาเวลาออกมาสูดอากาศบริสุทธิ์ และขอกลับบ้านเร็วขึ้น อย่าอายหรือกลัวที่จะทำสิ่งดีๆ ให้กับตนเอง และครอบครัว เพราะการเลิกบุหรี่ได้ไม่เป็นการเสียเปรียบใคร

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกแล้วยังจะเป็นโรคอีกไหม

ความจริง : ถ้าเลิกก่อนอายุ 30 ปี แทบจะไม่มีโอกาสเกิดโรคจากการสูบบุหรี่ แต่ถ้าเลิกเมื่ออายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป ก็จะมีโอกาสเกิดโรคร้ายเลิกลุบล้ำโอกาสที่จะเกิดโรคลหลังเลิกสูบก็ยังมีมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือเลิกสูบเมื่อไรโอกาสที่จะเกิดโรคจะลดลงเมื่อนั้น

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกแล้วปลอดภัยจากโรคไซ้ไหม

ความจริง : ถ้ายังเลิกเร็ว โอกาสที่จะปลอดภัยจากโรคจะยังมีมากขึ้น หรือหากจะเป็นโรคภายหลัง บางโรค เช่น โรคถุงลมปอดพอง โรคเส้นเลือดหัวใจ เส้นเลือดสมอง หากเป็นโรคเหล่านี้ ความรุนแรงของโรคก็จะน้อยกว่าคนที่เลิกช้าหรือคนที่ยังสูบบุหรี่ต่อไป

ผู้สูบบุหรี่ : มียาทำให้เลิกบุหรี่ไหม

ความจริง : ยาที่ทำให้เลิกบุหรี่ไม่มี มีแต่ยาที่ช่วยให้การเลิกบุหรี่ย่างขึ้น โดยยาจะช่วยให้อาการอยากบุหรี่ยลดลง บรรเทาอาการไม่สุขสบายต่าง ๆ โอกาสเลิกบุหรี่ยได้จะมากขึ้น แต่ถึงแม้จะมียาช่วย หากไม่ได้ตั้งใจแน่วแน่มากก็ไม่สามารถจะเลิกสูบได้ ปรึกษาเรื่องยาช่วยเลิกบุหรี่ยกับเภสัชกรร้านยา หรือ คลินิกเลิกบุหรี่ยในโรงพยาบาล

อย่าลืมนว่าคนไทยที่เลิกสูบบุหรี่ยได้ 9 ใน 10 เลิกได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องใช้ยาอาศัยเพียงความตั้งใจเด็ดขาดที่จะเลิกเท่านั้น ก็เลิกได้สำเร็จ

ผู้สูบบุหรี่ : เลิกแล้วทุกอย่างจะดีขึ้นเลยหรือ

ความจริง : เลิกแล้วทุกอย่างจะดีขึ้นอย่างแน่นอน และดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

- แค่ 20 นาที ซีพจรและความดันจะกลับคืนสู่ปกติ
- หลังจาก 12 ชั่วโมง ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซพิษจะถูกขับออกจากร่างกายจนหมด
- หลังเลิกสูบบุหรี่ได้เพียงวันเดียว โอกาสหัวใจวายกะทันหันจะเริ่มลดลง
- หลังจาก 2 วัน ประสาทรับรู้ กลิ่นและรสจะเริ่มดีขึ้น
- หลังจาก 3 วัน สารพิษนิโคตินจะถูกขับออกจากร่างกายจนหมด
- หลังจาก 1 เดือน การทำงานของปอดจะเริ่มดีขึ้น
- หลังจาก 9 เดือน ปอดจะซ่อมแซมตัวเองจนดีขึ้นมาก การติดเชื้อทางเดินหายใจจะลดลง
- หลังจาก 1 ปี โอกาสเกิดหัวใจวายกะทันหันจะลดลงครึ่งหนึ่ง
- หลังจาก 5 ปี โอกาสเกิดอัมพฤกษ์ อัมพาต จากเส้นเลือดสมองอุดตันจะลดลง
- หลังจาก 10 ปี โอกาสเป็นมะเร็งปอดจะลดลงครึ่งหนึ่ง
- หลังจาก 15 ปี โอกาสเกิดโรคเส้นเลือดหัวใจจะเท่ากับคนที่ไม่เคยสูบบุหรี่
- หลังจาก 20 ปี โอกาสเสียชีวิตจากโรคต่างๆ จะเท่ากับคนที่ไม่เคยสูบบุหรี่

ที่สำคัญ คือ สุขภาพจิตของคุณเองและครอบครัวจะดีขึ้น มีความสุขขึ้น และมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : เห็นเขาว่ามี สิ่งนี้สิ่งนั้นช่วยเลิกบุหรี่ได้ จริงไหม

ความจริง : สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยเลิกบุหรี่ได้สำเร็จคือ ความตั้งใจที่แน่วแน่ว่าจะมีสิ่งอื่นช่วยหรือไม่ เนื่องจากการสูบบุหรี่มีอันตรายมาก ดังนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีใด ตัวช่วยใดที่จะช่วยให้เลิกสูบบุหรี่ได้ ก็เป็นวิธีที่ดีที่สุด

คนไทย 4 ล้านกว่าคนที่เลิกบุหรี่ได้ 9 ใน 10 เลิกได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการหรือตัวช่วยต่าง ๆ แต่มีแผนปัจจุบันเพียงไม่กี่ชนิด ที่ได้รับการพิสูจน์ว่า เมื่อใช้พร้อมกับคำแนะนำปรับพฤติกรรมและความตั้งใจจริง ที่จะเลิกของผู้สูบสามารถทำให้เลิกสูบได้มากขึ้น ตัวช่วยอื่น เช่น หล้าดอกขาว ยาวันปากหรือแม่แต่มะนาว ก็เพิ่มโอกาสในการเลิกสูบได้ สรุปคือ ไม่ว่าจะใช้ตัวช่วยอะไร ความตั้งใจจริงที่จะเลิกสูบ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ผู้สูบบุหรี่ : มีโฆษณากำไลแม่เหล็กเลิกบุหรี่ในอินเทอร์เน็ต ช่วยได้จริงหรือไม่

ความจริง : หากใช้เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง “ราคาสองพันกว่าน่าจะช่วยให้เลิกได้” ก็ช่วยได้ เพราะอะไรก็ตามที่ทำให้คิดก่อนจุดบุหรี่หรือทำให้สามารถเลื่อนเวลาสูบออกไปได้ ก็ช่วยได้ทั้งนั้น “ผมใช้ไม้จิ้มฟันเมื่อรู้สึกอยากสูบ จิ้มฟันเพลินๆ ก็หายอยากสูบแล้ว” เป็นคำพูดและทางเลือกของคนเลิกได้แล้ว

ผู้สูบบุหรี่ : ก็วันจึงจะเลิกได้

ความจริง : ถ้าวอดทนไม่สูบบุหรี่ได้เกิน 1-2 สัปดาห์ โอกาสที่จะเลิกได้จะมีสูง คนที่เลิกสูบบุหรี่แล้วกลับไปสูบบุหรี่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายใน 3 เดือนแรก หากเลิกสูบบุหรี่ได้เกิน 6 เดือน หรือหนึ่งปี โอกาสที่จะเลิกได้เด็ดขาดจะมีมากขึ้น

ผู้สูบบุหรี่ : กำลังเลิกอยู่มีอาการไม่สบายหลายอย่างทั้งกายและใจ จะทำอย่างไร

ความจริง : อาการที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นมากภายใน 2-3 วันแรกที่เลิก บุหรี่ เป็นอาการขาดสารเสพติดนิโคติน หากอดทนและใช้หลัก ป้องกันการกลับไปสูบบุหรี่อีก คือ ยึดเวลาออกไปเรื่อยๆ ทำอย่างอื่นที่สบายใจ เพลินใจ ตื่นน้ำเยอะ ๆ หรือจิบน้ำบ่อย ๆ หรืออม น้ำไว้ในปาก 2-3 นาที หรืออาบน้ำ หรือเช็ดตัว หรือ ออกแรง ทำงานต่าง ๆ ให้เหงื่อออก หรือทำจิตใจให้นิ่งสุดลมหายใจเข้า ลึก ปลดปล่อยลมหายใจออกทางปากยาว ๆ 2-3 ครั้ง คิดถึงความ ตั้งใจที่จะเลิกบุหรี่ให้ได้ คิดถึงแรงจูงใจ บางคนเพียงดูนาฬิกา อ่านข้อความในมือถือจนเพลินก็ลืมความไม่สบายนั้นไปได้

ตัวอย่างการแก้อาการ

รู้สึกเครียด

เมื่อรู้สึกเครียดให้หยุดพักสมองชั่วคราวหายใจเข้าออกลึกๆ 2-3 ครั้ง กำมือ คลายมือ กางนิ้ว เติมนสติ นวดขมับ ให้ผ่อนคลาย ทำสิ่งอื่นที่สบายใจ และเพลิดเพลิน อ่านความตั้งใจที่เขียนไว้ คิดเชิงบวกว่าคนไม่สุขุบบุหรี่ก็มีความเครียดเช่นกัน

หงุดหงิด

ดื่มน้ำ / อาบน้ำ / เช็ดตัว / ล้างหน้า

ออกกำลังกาย อบซาวน่า ฟังเพลงช้าๆ

เลี่ยงจากสิ่งที่ทำให้รู้สึกหงุดหงิด

บอกตนเองว่าเป็นอาการขาดนิโคติน ทนอีกไม่นานอาการก็จะหายไป

ปวดหัว มีนหัว ซึม ง่วงนอน ไม่มีแรง

อาการนี้จะเกิดกับคนที่ร่างกายอ่อนแอ จะเกิดในสัปดาห์แรกที่เลิกบุหรี่

วิธีแก้คือ (วางแผนหยุดสูบบุหรี่วันศุกร์ เพื่อวันเสาร์อาทิตย์จะได้พักผ่อน) ล้างหน้า เช็ดตัว อาบน้ำ ผ้าเย็น ยาดม นอนพัก ออกกำลังกาย สม่่าเสมอ

เข้าวังเหล้า

ตั้งใจไว้ว่าเมื่อเข้าไปวังเหล้าจะกินแต่กับแกล้ม จะจิบน้ำเย็น จะขอกลับบ้านเร็วขึ้น

เพื่อนชวนสูบ

บอกเพื่อนว่าชอบใจ เลิกสูบแล้ว

ตัวช่วยเลิกบุหรี่

ผลไม้รสเปรี้ยว มะนาว มะยม ส้ม หรืออื่นๆ เช่น ขิงแก่ มะขาม เปียก เม็ดมะขามคั่ว ใบมะขามอ่อน ยาอมชุ่มคอ กานพลู ดัดตัวไว้เคี้ยวหรืออมเมื่ออยากสูบบุหรี่ หรือดมยาดมส้มโอมีโอ

มะนาวช่วยให้เลิกบุหรี่ได้ รับประทานเหมือนยารักษาอาการ คือใช้เมื่อมีอาการอยากสูบบุหรี่

ตัวช่วยเลิกบุหรี่ทุกชนิด จะช่วยได้ในคนที่มีความตั้งใจจริง ที่จะเลิกเท่านั้น

วิธีเตรียม เลือกมะนาวเปลือกเขียว ล้างน้ำให้สะอาด ผานตามยาว แล้วหั่นตามขวางเป็นชิ้นเล็ก ใส่ถุงพลาสติกปิดตัว

วิธีใช้ ทุกครั้งที่อยากยาสูบ อยากสูบบุหรี่ให้นำมะนาว 1-2 ชิ้น มาอม ดูด จนรสเปรี้ยวหมด แล้วเคี้ยวเปลือกช้าๆ จนละเอียด จิ้งกลืน (ลิ้นจะขมไประยะหนึ่ง ทำให้ไม่อยากสูบบุหรี่)
ระยะเวลา 14 วัน หรือเมื่อไม่อยากสูบบุหรี่อีกต่อไป

ผู้สูบบุหรี่ : มีคนบอกว่าหากสูบบุหรี่ไม่ควรอุ้มเด็ก

ความจริง : เป็นความจริงที่หมอ/พยาบาลไม่แนะนำให้คนสูบบุหรี่อุ้มเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กทารก เพราะคนสูบบุหรี่จะมีสารเคมีที่เป็นพิษจากควันบุหรี่ติดตามตัว เสื้อผ้า ที่เรียกว่า “ควันบุหรี่มือสาม” มีงานวิจัย ชูตผิวหนึ่งคนสูบบุหรี่หลังสูบบุหรี่แล้วสาม ชั่วโมง ยังตรวจพบสารก่อมะเร็งที่ผิวหนึ่งคนสูบบุหรี่นั้น ซึ่งเมื่อไปอุ้มเด็กจะทำให้เด็กได้รับสารพิษและสารก่อมะเร็งนั้นได้ แม้แต่ลมหายใจหลังสูบบุหรี่ยังมีพิษและมีกลิ่นที่ไม่สะอาด เด็กจะจดจำกลิ่นนั้นไว้ เด็กที่มีพ่อ/แม่หรือคนในบ้านสูบบุหรี่เมื่อเขาโตขึ้นเป็นวัยรุ่นเขาจะคบเพื่อนที่สูบบุหรี่ และมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่สูงเป็นสองเท่าของเด็กในครอบครัวที่ไม่มีการสูบบุหรี่

ผู้สูบบุหรี่ : การไม่สูบบุหรี่ในบ้านจะช่วยให้เลิกสูบบุหรี่ได้ง่ายขึ้นจริงหรือ

ความจริง : เป็นความจริงที่สรุปจากงานวิจัยหลายงานวิจัย ที่พบว่า คนที่กำหนดงดติดกากับคนในบ้านว่าจะไม่สูบบุหรี่ในบ้าน จะทำให้เขาสูบบุหรี่น้อยลง และทำให้โอกาสเลิกบุหรี่ได้สูงขึ้น

รายงานวิจัยยังพบว่า การไม่สูบบุหรี่ในบ้าน / กำหนดให้บ้านปลอดบุหรี่ ทำให้ลูกที่เป็นวัยรุ่นมีสถิติการติดบุหรี่ลดลงถึง 1 ใน 3

ผู้สูบบุหรี่ : จะใช้บุหรี่ไฟฟ้าแทนการสูบบุหรี่ได้ไหม เพื่อนใช้แล้วเลิกบุหรี่ได้

ความจริง : บุหรี่ไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์ส่งนิโคตินเช่นเดียวกับบุหรี่ทั่วไป นิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสารเสพติดที่สกัดจากใบยาสูบ

งานวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบุหรี่ไฟฟ้าในการช่วยเลิกบุหรี่ไม่ได้สูงกว่าการรักษาการเลิกสูบบุหรี่ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว คนที่เปลี่ยนไปสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อจะเลิกสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่จะเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ หลายคนกลับไปสูบบุหรี่ธรรมดาอีกและทำให้เลิกยากขึ้น

ข้อแนะนำคือ ถ้าเลิกสูบบุหรี่ด้วยตัวเองไม่ได้ ควรขอคำแนะนำการเลิกสูบบุหรี่จากสถานบริการเลิกบุหรี่ต่างๆ เช่น คลินิกเลิกบุหรี่ของโรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน ร้านยาคุณภาพที่มีเภสัชกรประจำ หรือโทรไปที่ 1600 จะช่วยให้มีโอกาสที่จะเลิกบุหรี่ได้สำเร็จมากกว่าที่จะหันไปใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อช่วยเลิกบุหรี่

ความรู้พื้นฐาน
พฤติกรรมบำบัด
สำหรับผู้สูบบุหรี่
ที่จะช่วยให้เลิกบุหรี่ได้สำเร็จ

เลิกบุหรี่ ง่ายนิดเดียว

เป็นหัวข้อเรื่องที่เสริมพลังใจเชิงบวกที่ดีมาก
ทำให้ท่านทั้งหลาย ทั้งที่สูบบุหรี่หรือมีคนใกล้ชิดสูบ
รู้สึกเบาใจว่า จะได้เทคนิควิธีเลิกบุหรี่อย่างง่ายๆ ไปแน่ๆ
แต่จะนำไปใช้แล้วเลิกได้ง่ายๆ จริงหรือ?

ในความเป็นจริง

คนสูบบุหรี่มีสิ่งๆที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

สิ่งๆที่เหมือนกันคือ “ติด” หากไม่ติด จะเลิกได้ไปนานแล้ว เพราะการสำรวจความรู้ของประชาชนไทย พบว่า ร้อยละ 95 รู้ว่าบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร้อยละ 80 อยากรเลิก เพียงร้อยละ 30 ที่ลงมือพยายามเลิก และน้อยกว่าร้อยละ 7 ที่เลิกสูบได้สำเร็จ แต่หากมีความรู้พฤติกรรมบำบัดจะช่วยให้เลิกได้มากขึ้น

คุณเป็นคนหนึ่งที่จะเลิกบุหรี่ได้สำเร็จ ขอเพียงตั้งใจจริง

การติดบุหรี่เป็นการติดสารเสพติดนิโคติน และติดพฤติกรรมและความเชื่อ เชื่อมโยงจนเป็นความเคยชิน เช่น ต้องสูบจึงจะถ่ายออก หลังอาหารเป็นมวนที่อร่อยที่สุด ต้มเหล้าต้องสูบบุหรี่เป็นของคู่กัน เป็นต้น

สิ่งๆที่แตกต่างกันคือ “อาการ” ที่เกิดจากการเลิกบุหรี่ และ “วิธีเลิก” ทั้ๆๆ ที่สูบเหมือนกันก็มีความแตกต่างในอาการเลิกบุหรี่ ดังนั้นประสบการณ์เลิกบุหรี่ของบางคนจะนำมาชี้ว่ายากหรือง่าย หรือใช้วิธีนี้แล้วเลิกได้กับคนอื่นๆ นั้น ไม่ได้เสมอไป เพราะความคิด การรับรู้ และความยึดของแต่ละคนแตกต่างกัน

สำคัญคือ “ใจ” ของคน คนนั้น

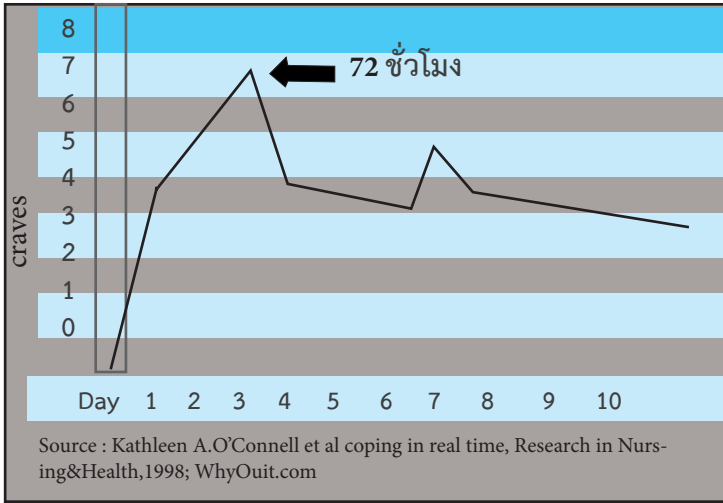
หากใจไม่นิ่ง หากใจไม่แน่ว หากแรงจูงใจไม่เข้มแข็ง ก็จะเลืกยากกว่าคนที่ใจแน่วแน่ที่จะสู้ทุกอุปสรรค ให้ชนะให้ได้ ไม่ว่า สภาพแวดล้อมจะเป็นอย่างไร

ติดนิโคติน

นิโคตินมีอยู่ในใบยาสูบ เป็นสารเสพติดที่ทำให้รู้สึกสบายใจคลายเครียด ซึ่งการติดนิโคตินนี้ใช้เวลาไม่นานก็ชนะได้ เพราะนิโคตินในควันบุหรี่เมื่อเข้าสู่ร่างกาย จะสลายออกจากร่างกายตลอดเวลา หากไม่สูบบุหรี่เลย 3 วัน นิโคตินจะออกจากร่างกายหมด ความรู้สึกเครียดกระวนกระวายไม่สบายตัวจะสูงมากในวันที่ 3 นี้

ทั้งนี้ อาการไม่สุขสบายทั้งหลายจะค่อยๆ ลดลงไปเรื่อยๆ พ้นวันที่ 7 วันที่ 14 หลังหยุดสูบ อาการจะน้อยลงจนหายไป หลังจากนั้นหากยังมีอาการก็จะไม่รุนแรง และเป็นอาการทางใจจากความเคยชิน เคยสูบเวลานั้นเวลานี้แล้วไม่ได้สูบ ทำให้คิดถึง เพราะไม่ได้ทำในสิ่งที่เคยผูกพันกันมา จิตใจก็จะหงุดหงิดได้ใจเป็นนายกายเป็นบ่าว ออกหักหรือผิดหวัง ไม่ได้ในสิ่งที่ชอบจะรู้สึกเสิร์้า กินไม่ได้นอนไม่หลับ กระวนกระวายใจ ทั้งๆ ที่สุขภาพกายเป็นปกติ เช่นเดียวกันกับเลิกบุหรี่ จะรู้สึกกระวนกระวาย หงุดหงิด เบี้ยวปาก อยากรสูบ แต่หลายคนไม่มีอาการเลย หากใจเด็ดจริง ตั้งใจจริง ลืมไปเลยว่าเคยสูบบุหรี่

ความรู้สึกอยากสูบบุหรี่หลังเลิกบุหรี่

อาการที่หลายคนยังมีอยู่ไปเป็นเดือน มาจากติดความเคยชิน ไม่ได้คิบบุหรี่ เสพบุหรี่ยหลังอาหาร พักเบรก ว่างๆ คิดงาน แม้แต่บางคนผูกติดกับการขับถ่าย การมีบุหรี่ยอยู่ติดตัวและชินกับพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้เมื่อเลิกบุหรี่ยจะทำให้รู้สึกเหมือนอะไรบางอย่างขาดหายไปจากชีวิต ตื่นนอนมากี่ไม่มีเฮอ หลังอาหาร ต้มกาแฟ เข้าวางเหล้า พักเบรก รอรถเมล์ เข้าห้องน้ำ ทำงาน ว่าง ๆ เห่ง ๆ เคยคิบบุหรี่ยไว้ที่นิ้ว ความรู้สึกคิดถึงของที่รักและคุ่นเคยที่หายไปนี้แหละทำให้เกิดอาการหิวบุหรี่ยได้อีก “เหมือนเลิกกับแฟน ทิ้งได้แต่ลืมไม่ลง ตื่นนอนเช้ากี่ยคิดถึง หลังอาหารกี่ยคิดถึง ผ่านร้านเคยซื้อกี่ยคิดถึง เห็นคนสูบกี่ยคิดถึง” เป็นคำบอกเล่าของคนเคยสูบบุหรี่ยคนหนึ่ง ที่เลิกบุหรี่ยได้แล้ว

อาการติดความเคยชินนี้ต้องใช้เวลาจนถึง 6 เดือน จึงจะเรียกว่า “ตัดได้” เป็นเวลาที่ดูเหมือนนานแต่เป็นเวลาที่ทำลายความใจเด็ดของคนคนหนึ่งที่ต้องการชนะใจตนเอง ต้องการหลุดพ้นจากความเป็นทาสบุหรี่ ต้องการศักดิ์ศรีของตนคืนมา ไม่ต้องให้บุหรี่มาทำร้ายทั้งสุขภาพ เงิน ความรู้สึกดีๆ ของคนในครอบครัวและศักดิ์ศรีของเขา

แต่จากประสบการณ์พบว่าอาการไม่สุขสบายตัว หงุดหงิด เครียด หลังหยุดสูบบุหรี่จะแตกต่างกัน หากมีแรงจูงใจที่เข้มแข็ง ตั้งใจเด็ดเดี่ยว จะรู้สึกหิว บุหรี่เล็กน้อย 2-3 วัน แล้วก็ไม่มีอาการอะไรเลย คุณเป็นคนหนึ่งที่จะเข้มแข็ง ตั้งใจเด็ดเดี่ยวหรือเปล่า?

วิธีง่ายๆ ในการเลิกบุหรี่ และป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปสูบอีก

การเลิกบุหรี่จะว่าง่ายก็ง่ายเพียง “ไม่หยิบบุหรี่มาจุดไฟแล้วสูบ” ก็เลิกมวนนั้นได้แล้ว “เลิกทีละมวน สู้ทีละวัน” เป็นคาถาเลิกบุหรี่บทหนึ่งของคนที่ใช้แล้วเลิกได้ นั่นคือคิดง่ายๆ จากที่ว่าเมื่อสูบก็สูบทีละมวน ฉะนั้นเมื่อเลิกก็เลิกทีละมวน อยากรสูบมวนไหนก็ไม่สูบมวนนั้น คิดเฉพาะปัจจุบันเท่านั้น และสู้ให้ผ่านไปทีละวัน ผ่านวันนี้ให้ได้ทุกวันที่ชนะบุหรี่แล้ว

แต่ปัญหาใหญ่คือทำอย่างไรไม่ให้สูบ ซึ่งต้องการกำลังใจและเทคนิค

จะชนะบุหรี่ต้องมีการวางแผน เพราะเป็นงานที่ต้องเอาชนะใจตนเอง ดร.ซุนยัดเซน กล่าวว่า หากใจคิดจะทำ ต่อให้ทลายภูเขา ถมทะเล ก็ทำได้ แต่หากใจไม่ยอมทำ เพียงพลิกฝ่ามือยังทำไม่ได้เลย

บุหรี่ที่ปลอดภัยมีชนิดเดียว คือ บุหรี่ที่ไม่จุดไฟ

การวางแผนเลิกบุหรี่

1. หาแรงจูงใจ

เพื่อเกิดพลังใจที่จะลงมือ ใครหรืออะไรที่จะยึดเหนี่ยวใจให้คิดถึงมากกว่า การสูบบุหรี่ สุขภาพ ยังดีอยู่ หรือเริ่มเสื่อมเริ่มเสีย สังเกตให้ดีๆ ลมหายใจจะบอกได้สำหรับคนที่ยังไม่เจ็บป่วย บุหรี่ทำลายสุขภาพ คนสูบบุหรี่ทุกคนทราบดี “ผมยังแข็งแรงดี” หากเลิกบุหรี่จะดีกว่านี้หรือไม่?

ครอบครัว รู้สึกอย่างไร? หรือปิดบังเขา เพราะอะไรจึงต้องปิดบัง พูดเท็จว่า ไม่ได้สูบแล้ว เลิกแล้ว หรือจะเลิก จะเลิก แต่ไม่เลิกสักที สุขภาพจิต คุณภาพชีวิตของคนใกล้ชิด ของครอบครัวน่าจะมีคุณค่าแก่การนึกถึงมากกว่าบุหรี่หรือไม่?

เศรษฐกิจ เสียเงินซื้อบุหรี่ไปเท่าไรแล้ว หากเลิกบุหรี่แล้วเก็บเงินไปทำอย่างอื่นที่ก่อให้เกิดความสุขกับครอบครัว และตนเองจะดีกว่าไหม?

สังคม ส่วนใหญ่ที่ไม่สูบบุหรี่ มองคนสูบบุหรี่อย่างไร? เหตุใดจึงต้องมีกฎหมายคุ้มครองสุขภาพคนไม่สูบบุหรี่? “ที่ไหนๆ ก็ห้ามสูบ ผมรู้สึกเหมือนเป็นพลเมืองชั้นสอง” “พอจุดบุหรี่คนก็มองมาด้วยสายตารังเกียจ” เป็นคำพูดของคนที่ไม่สูบบุหรี่ได้แล้ว คนสูบบุหรี่เป็นชนกลุ่มน้อยที่สังคมรังเกียจหรือ? ในความเป็นจริงสังคมรังเกียจคนสูบบุหรี่ไม่ได้รังเกียจคนสูบบุหรี่ หากเลิกสูบบุหรี่ก็จะอยู่ที่ไหนๆ ได้ไม่มีใครรังเกียจจริงหรือไหม ลองเลิกบุหรี่พิสูจน์ดู

ภาพลักษณ์ ปากเหม็น ตัวเหม็น ทราบไหมว่าคนที่อยู่ใกล้เขาเหม็นมาก เป็นทุกข์เพราะเลี่ยงไม่ได้เมื่อต้องอยู่ใกล้คนสูบบุหรี่ ต้องอดทน บางคนไม่ทน

ก็จะแสดงกิริยาหรือบอกให้รู้ว่า همینจริงๆ ไม่ชอบเลยกลิ่นนี้และบางคนถึงขั้นแพ้ หายใจไม่สะดวกเลยก็มี ทำตัวให้ไม่เหม็น จะดีกว่าไหม?

2. กำหนดวัน

แสดงว่าคุณรู้เป้าหมายของชีวิต วันนี้แหละฉันจะเป็นไทแก่ตัว ไม่พึ่งพาบุหรืออีกต่อไป เมื่อคิดเลิกบุหรือต้องลงมือทันทีจะดีที่สุด เลิกได้หรือไม่ได้ค่อยพิสูจน์กัน วันนี้เลิกได้เลิกต่อไปอีกวัน หากเลิกไม่ได้ มวนไหนที่เลิกไม่ได้ให้คิดว่าเพราะอะไร และแก้ไขที่สาเหตุนั้น มวนที่เลิกได้เลิกต่อไป แก้ปัญหาไปที่ละมวน

3. เลือกวิธีเลิก

ทั้งหมดเลยดีที่สุด หากค่อยๆ ลดลงต้องให้หมดภายใน 1 เดือน จึงจะดีที่สุด ไม่ควรเกิน 3 เดือน จะทำให้กลับไปสูบบุหรือหรือลดลงได้แต่ไม่ขาด นานๆ เข้าก็จะกลับไปสูบบุหรือเหมือนเดิมได้ เมื่อคิดจะเลิกแล้ว เหตุใดจึงไม่ลองทำวิธีที่ดีที่สุดก่อน?

4. รู้วิธีสู้กับอาการขาดสารเสพติดนิโคติน และอาการทางใจ และรู้จักวางแผนสู้ในสถานการณ์เสี่ยง เพื่อป้องกันการกลับไปสูบอีก

เช่น เข้าวงเหล้า ฉันจะกินแต่กับแกล้ม ฉันจะออกจากวงเหล้าให้เร็วขึ้น เพื่อนชวนหรือยืมบุหรี่ให้ ให้ขอบคุณและบอกว่าไม่สูบแล้ว (แต่ยังเป็นเพื่อนกันได้อยู่นะ) หรือรับมาถือไว้ไม่จุด เป็นต้น

การใช้หลัก 5D (5 น.) เลิกบุหรี่ (หน้า 45)

5. ภูมิใจ

ที่ชนะใจตนเองแล้ว สู้บุหรี่ชนะแล้ว เลิกได้แล้ว เก็บเงินไปทำสิ่งดี ๆ ใช้เวลาไปทำสิ่งที่มีประโยชน์ ฯลฯ วางแผนใช้เงินที่เก็บได้จากการเลิกบุหรี่ ฯลฯ

“ชนะอะไรก็ไม่ยิ่งใหญ่กว่าการชนะใจตนเอง”

(พระพุทธวจนะ)

สรุปคือ 5 ใจสู้บุหรี

หาแรงจูงใจ ตั้งใจกำหนดวัน ตัดใจทิ้งเลย แข็งใจสู้อาการหิวบุหรี และภูมิใจไม่กลับไปสูบบุหรี่อีก เลิกได้แล้ว

“ไม่มีใครทำให้คนสูบบุหรี่เลิกได้หากเขาไม่อยากเลิก แต่หากเขามีแรงจูงใจมากพอจนเกิดเป็นแรงบันดาลใจเขาจะเลิกได้อย่างง่ายดาย” เป็นคำกล่าวของคนที่เลิกได้เพื่อลูกสาวของเขา

แรงบันดาลใจที่เข้มแข็งคือ สิ่งที่รักหรือกลัวมากที่สุด กระตุกใจเมื่อไร เลิกบุหรีก็ง่ายนิดเดียว เช่น ลองคิดดูเวลาพ้นควันบุหรีจะไม่ให้เข้าตาเพราะจะแสบตาน้ำตาไหล แต่สุดเข้าไปในปอดผ่านทางเดินหายใจที่มีเยื่อเหมือนดวงตาทุกครั้งที่คุณสูดควันเข้าไปในปอดและรู้สึกสบายใจเหลือเกิน ปอดของคุณก็หลังน้ำตาเพราะระคายเคือง นานๆ เข้าก็กลายเป็นเสมหะที่จะทำให้ทางเดินหายใจไม่โล่งอย่างที่ควรจะเป็น

ที่จริงปอดรักคุณมากเขาเป็นอวัยวะที่เริ่มต้นชีวิตที่สอง ชีวิตนอกท้องแม่ของคุณ เมื่อคลอดออกมาทุกคนต้องร้องไห้เพื่อสูดลมหายใจแรกเข้าไปและเริ่มต้นชีวิตใหม่ของตน หากปอดไม่ขยาย ไม่ทำงาน ไม่หายใจ ชีวิตก็ไม่เริ่มต้น แม้จะสูบบุหรี่รมควันปอดอย่างไร ปอดก็ยังอดทนทำงานรักษาชีวิตของคุณอย่างซื่อสัตย์ อย่างสุดกำลัง จนวันหนึ่งที่ปอดทนไม่ได้อีกต่อไป ก็จะเริ่มจากอาการเหนื่อยง่าย จนถึงเหนื่อยหอบสุดทรมาน

รักปอดไหมคะ เลิกบุหรีกันเถอะ

ขอให้จำไว้ว่า ไม่มีคำว่าล้มเหลวหากคุณไม่ล้มเลิกความพยายาม
ความล้มเหลวคือบทเรียนให้เริ่มต้นสู้ใหม่

สูบบุหรี่ด้วย 5น (5D) เลิกบุหรี่เด็ดขาด

เนิ่นนาน (Delay) ยืดเวลาออกไป 3-5 นาที ความรู้สึกอยากสูบบุหรี่จะหายไป หยิบบุหรี่มาได้แต่อย่าจุด เพราะตัวที่ทำร้ายคุณคือควันบุหรี่ คีบไว้ได้ ตมได้ ดูดได้ แต่อย่าจุด ดีที่สุด ทิ้งไปเลย

นิ่ง (Deep Breath) อยู่กับลมหายใจของตนเอง หายใจเข้าทางจมุก ยาวลึก หายใจออกทางปากยาวเป็นสองเท่าของหายใจเข้า จะช่วยคลายเครียด ทำเพียง 3 ครั้งต่อรอบ

น้ำ (Drink Water) ดื่มน้ำมากขึ้นกว่าเดิม จิบน้ำซ้าๆ เมื่อตื่นนอน ทุกครั้งที่เครียด หงุดหงิด น้ำจะช่วยคลายความหงุดหงิด อดน้ำไว้นาน 2-3 นาที อาบน้ำ เช็ดหน้าเช็ดตัวคลายง่วง

โน้มน้าว (Do Something Else) ทำอย่างอื่นแทนการสูบ หรือทานผลไม้รสเปรี้ยว ทานผักมากๆ สิ่งที่คุณมีติดตัวไว้ เอาเข้าปากแทนบุหรี่ได้ เช่น มะนาว มะยม เม็ดมะขามคว่ำ กานพลู ยาอม ใบมะขามอ่อน ชিংแก่ ไม้จิ้มฟัน เป็นต้น

แนวแน่ (Destination) คิดถึงแรงจูงใจ คิดถึงความตั้งใจ จะไม่สูบบุหรี่แล้ว

(ขอบคุณ BK.ศุภลักษณ์ ทัดศรี ครูทางจิต บ้านพิษณุ ผู้แปลความหมายจาก 5D เป็น 5 น.)

คาถาเลิกบุหรี่

มวนแรกไม่จับ มวนนี้ไม่จุด ไม่สูบในเวลาที่เคยสูบ ไม่สูบในที่ที่เคยสูบ เลิกทีละมวน สู้ทีละวัน

หน่วยงานที่พร้อมจะเป็นกำลังใจให้คุณ คลินิกฟ้าใส คลินิกเลิกบุหรี่ของโรงพยาบาลใกล้บ้านคุณ ศูนย์บริการสาธารณสุขสุขชุมชน ร้านยาคุณภาพ ร้านยาที่มีป้ายเภสัชอาสาพาเลิกบุหรี่ หรือมีป้ายบริการให้คำปรึกษาเลิกบุหรี่ และ โทร 1600 สายปลอดภัย

หากยังเลิกไม่ได้อย่ายอมแพ้
สู้ๆ วันหนึ่งต้องชนะแน่
และวันนั้นจะเป็นวันที่คุณภูมิใจในตนเองที่สุด
ขอเป็นกำลังใจให้ทุกคน

เลิกบุหรี่ไม่ใช่เรื่องยาก

หากมีความตั้งใจ

เราเชื่อว่า...**คุณทำได้**

ต้องการเลิกบุหรี่ โทร.1600

“ไม่มีใครทำให้คนสูบบุหรี่เลิกได้
หากเขาไม่อยากเลิก
แต่หากเขามีแรงจูงใจมากพอ
จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจ
เขาจะเลิกได้อย่างง่ายดาย”

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

Action on Smoking and Health Foundation

36/2 ซอยประดิพัทธ์ 10 ถนนประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2278-1828 โทรสาร. 0-2278-1830

<http://www.ashthailand.or.th> Email : info@ashthailand.or.th

สนับสนุนโดย

